

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/146/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614204228
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8614204228.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a. s., so sídlom v Bratislave, Metodova 8, IČO: 35 697 270, právne zastúpený Bobák, Bollová a spol., s.r.o. advokátska kancelária so sídlom v Bratislave, Dr. VI. Clementisa 10, IČO: 35 855 673, proti žalovanému O. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., P. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“ so sídlom v Prešove, Námestie legionárov 5, IČO: 42 343 828, právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, v konaní o zaplatenie 766,71 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č. k. 4C 169/2014-54 zo dňa 27. 1. 2015 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku o zamietnutí návrhu v časti zmluvnej pokuty a vo výroku o trovách konania.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 300,71 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 28.06.2013 až do zaplatenia a náhradu trov konania vo výške 97,06 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh žalobcu v časti zmluvnej pokuty vo výške 466,00 Eur zamietol. Vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania proti žalobcovi.

Rozhodnutie vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti odôvodnil cit.: „Súd prihliadol a stotožnil sa s námietkou vedľajšieho účastníka, ktorý namietal uplatnenú zmluvnú pokutu vo výške 466,00 eur, pretože táto predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku a navrhovateľ túto zmluvnú pokutu nesmie používať vo vzťahu ku spotrebiteľovi a v súlade s ustanovením § 53a Občianskeho zákonníka navrhovateľ ako dodávateľ služby je povinný zdržať sa používania takejto podmienky. Navrhovateľ takto uplatnená zmluvná pokuta je neprijateľná zmluvná podmienka a teda neplatná. Neprijateľnosť a neplatnosť zmluvnej pokuty spoločnosti Orange Slovensko, a.s., už bola judikovaná napr. rozsudkom Krajského sú Prešov sp. zn. 16Co 18/2012 z 15.3.2012, rozsudkom Krajského sú Prešov sp. zn. 16Co 33/2012 zo 16.4.2012, rozsudkom Krajského sú Prešov sp. zn. 2Co 137/2010 z 29.6.2011 a rozsudkom Krajského sú Prešov sp. zn. 6Co 91/2011 z 24.4.2012, teda z toho plynie, že navrhovateľ uplatnenú zmluvnú pokutu vo vzťahu k spotrebiteľovi nesmie používať z dôvodu jej neprijateľnosti. Preto súd zároveň vyslovil, že návrhu navrhovateľa v časti zmluvnej pokuty nevyhovuje z už uvedeného dôvodu.“

Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby odporca bol zaviazaný na

zaplatenie zmluvnej pokuty v dojednanej výške s príslušným úrokom z omeškania. Žalobca nedostatky dohody o zmluvnej pokute, pre ktoré bola táto v vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, odstránil. Maximálna výška zmluvnej pokuty zodpovedá výške poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného telefónu a dohoda o zmluvnej pokute zohľadňuje časový aspekt porušenia zmluvných povinností.

Za nesprávne považoval žalobca aj rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka. Uviedol, že vstupom do konania sa vedľajší účastník stal vedľajším účastníkom pre celé konanie, nielen pre časť konania o nároku na zmluvnú pokutu. Preto navrhol výrok o priznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi zrušiť.

Odvolačný súd v zmysle zásad ustanovenia § 212 O.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, spolu s konaním ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu smerujúce proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, ani do trov konania, nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvého stupňa, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Odvolačný súd nemá dôvod na odklon od právneho názoru vyjadreného v rozsudku Krajského súdu v Prešove vo veci 7Co 36/2015 a ani odvolacie námietky ho o tom nepresvedčili cit.: „V danom prípade ako to vyplýva z obsahu spisu medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o poskytovaní verejných služieb a jej dodatok túto charakteristiku spĺňajú. Ich súčasťou boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednania majúce charakter všeobecných obchodných podmienok, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Smernica rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa článku 6 smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku a to v záujme vyššej kvality života.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 veta prvá OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. k) považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ustanovení § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

Keďže ustanovenie § 53 OZ nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (40a OZ) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Ustanovenie § 544 OZ umožňuje účastníkom pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať si zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody

o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 ods. 1 OZ. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

V prejednávanej veci výška zmluvnej pokuty v dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb bola stanovená ako rozdiel medzi bežnou maloobchodnou cenou mobilného telefónu a kúpnu cenou, za ktorú žalobca odpredal mobilný telefón žalovanému a patrila za porušenie konkrétne vymenovaných zmluvných povinností, čo je zrejme z článku 2 bodu 2.5 dodatku. Takéto označenie postihujúce rôzne porušenia povinností zo strany spotrebiteľa je neakceptovateľné. Na tom nemení nič ani fakt, že žalobca sa snažil pri zmluvnej pokute zohľadniť časový aspekt porušenia zmluvných povinností, pričom k znižovaniu výšky zmluvnej pokuty dochádzalo až v prípade porušenia zmluvných povinností v posledných šiestich mesiacoch z celkovej 24 mesačnej doby viazanosti. Pri takomto dojednaní spotrebiteľ mal povinnosť uhradiť zmluvnú pokutu v plnej výške pri porušení zmluvných povinností počas prvých osemnástich mesiacov doby viazanosti, čo nemožno označiť za primerané. Je rozdiel medzi tým, či k porušeniu povinnosti došlo v 1. mesiaci zmluvného vzťahu alebo v 18. mesiaci doby viazanosti. Okrem toho nie každé porušenie povinnosti je rovnakej intenzity a významu. Rovnako pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty jedine pri porušení zmluvných povinností v poslednej štvrtine zmluvného vzťahu, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinností a ani výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v plnej výške v prvých troch štvrtinách trvania zmluvného vzťahu.“

Pokiaľ ide o trovy vedľajšieho účastníka, odvolací súd sa stotožňuje s rozhodnutím a odôvodnením súdu prvého stupňa.

Procesná aktivita vedľajšieho účastníka evidentne súvisí s ochranou spotrebiteľa, ktorej sa priznáva význam pri zvyšovaní kvality života spotrebiteľov. Takýmto prostriedkom ochrany môže byť aj inštitút náhrady trov konania, v rámci ktorého nemožno poprieť aj jeho sankčnú povahu (pre porovnanie uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011 sp. zn. 7MCdo 4/2010, cit. „Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania...., tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.6.2011 sp. zn. II. ÚS 281/2011).

Ak žalobca používa naďalej zmluvnú podmienku, ktorá už bola právoplatne určená za neprijateľnú, nielenže porušuje zákonný zákaz používania takejto klauzuly (§ 53a OZ), ale takéto konanie je na úkor kvality a očisty verejného života (záujem na spotrebiteľských vzťahoch bez nečestných klauzúl (uznesenie súdneho dvora C-786/10, bod 50, rozsudok C-618/10 Banco Espanol, bod 42). Je preto logický dôvod konštatovať, že žalobca zavinil vznik trov konania, ktoré by inak neboli vznikli, ak by nepoužíval už raz právoplatne súdom zakázanú zmluvnú podmienku (rozsudky Krajského súdu v Prešove zo dňa 29.6.2010 sp. zn. 2Co 137/2010, tiež zo dňa 9.5.2011 sp. zn. 18Co 136/2010).

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že vedľajší účastník vstúpil do konania a v podaní zo dňa 30.10.2014 uviedol, že nárok žalobcu pozostáva z dvoch čiastkových nárokov s tým, že nenamieta časť uplatneného nároku žalobcu za poskytnuté elektronické komunikačné služby. Poukázal na zmluvnú pokutu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorej používanie sa je žalobca povinný zdržať v zmysle ust. § 53a ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

Žalobcom uplatnená pohľadávka pozostávala z neuhradených služieb a náhrady škody. Preto prvostupňový súd postupoval správne, keď uplatnenú sumu posúdil ako dva samostatne žalovateľné nároky (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 11/2011 zo dňa 11.10.2012).

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd s osvojením si dôvodov napadnutého rozhodnutia rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný a tomu zodpovedá i výrok o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.